

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ   การจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ 5 ปี (พ.ศ.2545 – 2549) โดยกระบวน
การประชาคม : กรณีศึกษาอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน   นางสาวอลงกรณ์ ปราบไพรี

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต   สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

รองศาสตราจารย์สมศักดิ์	เกี่ยวกิ่งแก้ว	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ประชิด	ณ บางช้าง	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัตร	ชพานนท์	กรรมการ

บทคัดย่อ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ 5 ปี (พ.ศ.2545 - 2549) โดย
กระบวนการศึกษาอำเภอ : กรณีศึกษาอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์ในการ
ศึกษาดังนี้

1. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนระบบ
ประชาคมอำเภอ
2. เพื่อศึกษาบทบาทประชาคมในระดับอำเภอว่า มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแก้ไข
ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนของตนเองอย่างไรบ้างหรือไม่อย่างไร
3. เพื่อให้ทราบถึงข้อจำกัดในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอในรูปแบบเดิม ที่จัด
ทำโดยภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว
4. เพื่อศึกษาหาแนวทาง และกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอรูปแบบใหม่ ให้
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามอย่างมีโครงสร้าง (Structural Interview
Questionnaire) กับประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนประชาคมหมู่บ้าน (หรือผู้แทน) ทุกหมู่บ้าน
ที่อยู่นอกเขตเทศบาล จำนวน 87 คน และใช้วิธีการสัมภาษณ์นายอำเภอสันทราย ปลัดอำเภอ
สันทราย หัวหน้าส่วนราชการ ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอ

สันทราช รวมจำนวน 30 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติแบบร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (มัธยัมเลขคณิต) อาศัยโปรแกรม SPSS ในการประมวลผลข้อมูล ผลการศึกษาปรากฏว่า แผนพัฒนาอำเภอที่จัดทำโดยกระบวนการประชาคม เป็นแผนที่สะท้อนปัญหาและความต้องการของประชาชน และสามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ดีกว่าแผนพัฒนาอำเภอรูปแบบเดิมที่จัดทำโดยภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐาน โดยสรุปเหตุผลได้ดังนี้

1. สมาชิกประชาคมอำเภอส่วนใหญ่ เห็นว่าประชาคมคือองค์กรที่เป็นเสมือนตัวแทนของประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชน จึงสามารถรับฟังความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่ โดยไม่ละเลยต่อเสียงส่วนน้อยของชุมชน อีกทั้งเป็นการดำเนินงานโดยยึดถือหลักผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าพวกพ้อง สอดคล้องกับหลักการของระบอบประชาธิปไตย

2. แผนพัฒนาอำเภอโดยกระบวนการประชาคม เป็นแผนที่สะท้อนความต้องการของประชาชน จึงสามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ดีกว่าแผนพัฒนาอำเภอ ที่จัดทำโดยส่วนราชการ

3. ประชาคมสามารถผลักดันโครงการต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยการเสนอแผนงาน/โครงการของชุมชนต่อส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล

Independent Study Title   The Formulation of the 5-Year District Development Plan
(B.E. 2545 - 2549) Through Civil Society Process : A Case
Study of San Sai District, Chiang Mai Province

Author   Miss Alongkorn Prabpairee

M.A.   Political Science

Examining Committee :

Associate Professor Somsak Keawkingkeo	Chairman
Associate Professor Prachid Na Bangchang	Member
Assistant Professor Nat Chaparnond	Member

ABSTRACT

The objectives of the research study on "The Formulation of the 5-Year District Development Plan (B.E. 2545 - 2549) Through Civil Society Process : A Case Study of San Sai District, Chiang Mai Province" were as follow;

1. to perceive problems and obstacles derived from the operation of the district civil society system planning
2. to study the role of civil society at district level whether it is involved in solving the problems in its community systematically
3. to obtain the limitation in the old formulation of district development plan which was managed only by the government sector
4. to study and find out the direction and process of the new formulation of district development plan in order to make it more complete.

The data were collected by using Structural Interview Questionnaire in the target group which were 87 leaders of the village civil society (or representatives) of all the villages situated outside the municipal area. The interview method was also used in interviewing the

Head Officer of San Sai District, Assistant Head Officer of San Sai District, Head of Governmental Sector, and President of Local Administration Committee-district sub-division level. The population of these groups of samplings were 30 persons totally. The data were, then, analyzed by using percentage and mean, then were compiled by using SPSS Program. The result of the research revealed that

The district development plan through civil society process was the plan that reflected the needs of the public and was able to solve the community problems better than the old formulation of district development plan arranged by government sector (Top-Down). This outcome matched with the hypothesis of the research. The reasons could be summarized as follow

1. Most of the civil society members agreed that the civil society was the organization acting as a representative of the majority of community member, therefore it could easily accept the thought and idea of the people without neglecting the minority of the community. Moreover, it was operated by concerning more on the good deed of the society as a whole rather than on that of their own colleagues, which was in accordance with the principle of democracy system.

2. The district development plan through civil society process was the plan that reflected the needs of the public and was able to solve the problems of the community better than the plan arranged by the government sector.

3. The civil society had the potential in pushing all the projects to tangibly happen by proposing projects of the community to the government sector and to the local administration organization, such as district sub-division administration organization, and district sub-division municipality.